

ЗАКОН

О ДОПУНИ ЗАКОНА О ЈАВНОМ БЕЛЕЖНИШТВУ

Члан 1.

У Закону о јавном бележништву („Службени гласник РС”, бр. 31/11, 85/12, 19/13, 55/14 – др. закон, 93/14 – др. закон, 121/14, 6/15 и 106/15) у члану 93. став 2. тачка 3) после речи: „службености”, тачка се замењује тачком и запетом и додаје тачка 4) која гласи:

„4) уговор о зајму новца између физичких лица у износу од 10.000 евра и више по средњем курсу Народне банке Србије на дан потврђивања (солемнизације).”.

После става 2. додају се ст. 3. и 4. који гласе:

„Јавни бележник који је потврдио (солемнизовао) уговор о зајму новца из става 2. тачка 4) дужан је да оверен препис тог уговора одмах достави Управи за спречавање прања новца преко регистра који развија и одржава Министарство правде.

У регистар о уговорима о зајму новца из става 2. тачка 4) овог члана јавни бележник је дужан да упише идентификационе податке о зајмодавцу и зајмопримцу (име и презиме, јединствени матични број грађана, адресу пребивалишта или боравишта), као и податке о износу зајма, року враћања и валути новца.”.

Члан 2.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

I. УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење Закона о допунама Закона о јавном бележништву садржан је у одредби члана 97. тачка 17) Устава Републике Србије („Службени гласник РС”, бр. 98/06, 115/21 - Амандмани I-XXIX, 16/22- у даљем тексту: Устав), који прописује да Република Србија уређује и обезбеђује између осталог, друге односе од интереса за Републику Србију у складу са Уставом.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

У нашем правном систему не постоји обавеза сачињава уговора о зајму у новцу у облику јавнобележничке исправе. Већина оваквих трансакција између физичких лица невидљива је за контролни апарат токова новца, те се оваква обавеза успоставља зарад финансијске дисциплине и правне сигурности. Јавни бележници као носиоци јавних овлашћења ће потврђивањем (солемнизацијом) ових уговора приватне исправе конвертовати у јавне, при чему се устројава и регистар таквих уговора ради контроле и увида Управе за спречавање прања новца у реалном времену.

Релеватно стање је такво да се посредним путем долази до сазнања о правдању одређених токова новца и капитала/имовине учињеним зајмовима, нарочито када су у питању физичка лица. Овакво правдање може бити и усмено или садржано у изјавама сведока. Ово због тога што се правним оквиром не тражи посебан облик у којем се уговор о зајму сачињава. Он може бити и усмен, али и писмен, али без овере било које врсте. Према Закону о спречавању прања новца и финансирању тероризма лимит за готовинске трансакције је 10.000 евра. Све изван тог лимита мора да прати проток на рачуну код пословне банке. Овакво решење у контексту физичких лица Управи за спречавање прања новца не даје апосолутни увид. Ово због тога што је већина заштитних механизма развијена за правна лица, а не и за физичка. Солемнизацијом (потврђивањем) ових уговора добија се заокружена слика зајмова од 10.000 евра и више.

Праћење ове области коју Министарство правде нормативно уређује се може постићи и сагледавањем стања и података из будућег регистра, тако да се у сваком моменту ова активност може пратити.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

У Закону о јавном бележништву („Службени гласник РС”, бр. 31/11, 85/12, 19/13, 55/14 - др. закон, 93/14 - др. закон, 121/14, 6/15, 106/15) допуњују се одредбе члана 93. и то тако што се додаје још један правни основ односно још један уговор који ће се закључивати у облику потврђене (солемнизоване) исправе, а то је уговор о зајму новца између физичких лица у износу од 10.000 евра и више по средњем курсу Народне банке Србије на дан потврђивања (солемнизације).

Упоставља се и обавеза за јавног бележника да оверени препис тог уговора одмах достави Управи за спречавање прања новца преко регистра који

развија и одржава Министарство правде, као и обавеза јавног бележника да у регистар о уговорима о зајму новца упише идентификационе податке о зајмодавцу, зајмоприцу, као и о износу зајма, року враћања и валути новца.

Како ће се регистар развити као посебан модул већ постојеће апликације уговора о промету непокретности, то налазимо да није потребно прописивати посебне рокове за развијање, нити подзаконски додатно рашчлањивати. Сва суштински битна питања су, по нама, већ предвиђења у норми која се допуњује, а већ постојећи кадровски капацитет ИКТ одељења Министарства правде ће пратити одржавање апликације у целости (и проширени и будући део).

Важно је напоменути да се солемнизација зајмова тиче само облигације између физичких лица, банкарски сектор и позајмице од банака су изузете односно имају други облик овера у зависности од врсте потраживања/зајма, средстава обезбеђења итд.

IV. ПРОЦЕНА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ПОТРЕБНИХ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

Овде је важно истаћи да Министарство правде већ одржава евиденцију уговора о промету непокретности која се води у посебном регистру према прописима којима се уређује промет непокретности. Министарство правде ће у оквиру постојећег уговора са привредним друштвом које тај систем одржава развити посебан модул у овом већ постојећем софтверском решењу за регистар уговора о зајмовима. Овако решење је оцењено као целисходно и средства за одржавање те иницијалне апликације су већ обезбеђена. Значи Министарство правде развија посебан модул (наслова регистар уговора о зајму) са рубрикама за унос (зајмодавац/зајмопримац/износ зајма/рок враћања и валута) у оквиру већ постојеће апликације за евиденцију уговора о промету непокретности.

Што се тиче друштвених ефеката налазимо да за сада није потребно интервенисати у Јавнобележничкој тарифи. Ово због тога што овај подзаконски акт већ познаје вредност правног посла као критеријум за разрезивање награде за јавног бележника. Министарство правде ће у предстојећим консултацијама са Јавнобележничком комором преиспитати евентуални привилегован режим за ову врсту правних послова у смислу корекције обрачуна према вредности правног посла.

За спровођење овог Закона нису потребна финансијска средства.

ПРЕГЛЕД ОДРЕДБЕ ЗАКОНА О ЈАВНОМ БЕЛЕЖНИШТВУ КОЈА СЕ
ДОПУЊУЈЕ

Члан 93.

Јавни бележник потврђује (солемнизује) приватну исправу када је то законом одређено.

У облику јавнобележнички потврђене (солемнизоване) исправе закључују се нарочито:

1) уговор о промету непокретности;

2) уговор о хипотеци и заложна изјава ако не садрже изричиту изјаву обвезаног лица да се на основу уговора о хипотеци, односно заложне изјаве, може, ради остварења дуговане чинидбе, по доспелости обавезе непосредно спровести принудно извршење;

3) уговор којим се заснивају стварне и личне службености-;

4) УГОВОР О ЗАЈМУ НОВЦА ИЗМЕЂУ ФИЗИЧКИХ ЛИЦА У ИЗНОСУ ОД 10.000 ЕВРА И ВИШЕ ПО СРЕДЊЕМ КУРСУ НАРОДНЕ БАНКЕ СРБИЈЕ НА ДАН ПОТВРЂИВАЊА (СОЛЕМНИЗАЦИЈЕ).

ЈАВНИ БЕЛЕЖНИК КОЈИ ЈЕ ПОТВРДИО (СОЛЕМНИЗОВАО) УГОВОР О ЗАЈМУ НОВЦА ИЗ СТАВА 2. ТАЧКА 4) ДУЖАН ЈЕ ДА ОВЕРЕН ПРЕПИС ТОГ УГОВОРА ОДМАХ ДОСТАВИ УПРАВИ ЗА СПРЕЧАВАЊЕ ПРАЊА НОВЦА ПРЕКО РЕГИСТРА КОЈИ РАЗВИЈА И ОДРЖАВА МИНИСТАРСТВО ПРАВДЕ.

У РЕГИСТАР О УГОВОРИМА О ЗАЈМУ НОВЦА ИЗ СТАВА 2. ТАЧКА 4) ОВОГ ЧЛАНА ЈАВНИ БЕЛЕЖНИК ЈЕ ДУЖАН ДА УПИШЕ ИДЕНТИФИКАЦИОНЕ ПОДАТКЕ О ЗАЈМОДАВЦУ И ЗАЈМОПРИМЦУ (ИМЕ И ПРЕЗИМЕ, ЈЕДИНСТВЕНИ МАТИЧНИ БРОЈ ГРАЂАНА, АДРЕСУ ПРЕБИВАЛИШТА ИЛИ БОРАВИШТА), КАО И ПОДАТКЕ О ИЗНОСУ ЗАЈМА, РОКУ ВРАЋАЊА И ВАЛУТИ НОВЦА.

ИЗЈАВА О УСКЛАЂЕНОСТИ ПРОПИСА СА ПРОПИСИМА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

1. Овлашћени предлагач прописа: Влада

Обрађивач: Министарство правде

2. Назив прописа:

Предлог закона о допуни Закона о јавном бележништву

3. Усклађеност прописа са одредбама Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране, и Републике Србије са друге стране („Службени гласник РС”, број 83/08) (у даљем тексту: Споразум),:

а) Одредба Споразума која се односе на нормативну садржину прописа,

Наслов VII. – ПРАВОСУЂЕ, СЛОБОДЕ И БЕЗБЕДНОСТ,
у оквиру којег је члан 80 – Јачање институција и владавине права

б) Прелазни рок за усклађивање законодавства према одредбама Споразума,

Одредбама Споразума није дат посебан рок за усклађивање, већ се усклађивање врши у складу са општим роком у складу са чланом 72. Споразума.

в) Оцена испуњености обавезе које произлазе из наведене одредбе Споразума,

У потпуности испуњава.

г) Разлози за делимично испуњавање, односно неиспуњавање обавеза које произлазе из наведене одредбе Споразума,

д) Веза са Националним програмом за усвајање правних тековина Европске уније.

4. Усклађеност прописа са прописима Европске уније:

-/

а) Навођење одредби примарних извора права Европске уније и оцене усклађености са њима,

б) Навођење секундарних извора права Европске уније и оцене усклађености са њима,

в) Навођење осталих извора права Европске уније и усклађеност са њима,

г) Разлози за делимичну усклађеност, односно неусклађеност,

д) Рок у којем је предвиђено постизање потпуне усклађености прописа са прописима Европске уније.

-/

5. Уколико не постоје одговарајуће надлежности Европске уније у материји коју регулише пропис, и/или не постоје одговарајући секундарни извори права Европске уније са којима је потребно обезбедити усклађеност треба образложити ту чињеницу. У овом случају, није потребно попуњавати Табелу усклађености прописа. Табелу усклађености није потребно попуњавати и уколико се домаћим прописом не врши пренос одредби секундарног извора права Европске уније већ се искључиво врши примена или спровођење неког захтева који произилази из одредбе секундарног извора права (нпр. Предлогом одлуке о изради стратешке процене утицаја биће спроведена обавеза из члана 4. Директиве 2001/42/ЕЗ, али се не врши и пренос те одредбе Директиве).

- Не постоје прописи Европске уније са којима је потребно обезбедити усклађеност.

6. Да ли су претходно наведени извори права Европске уније преведени на српски језик?

- /

7. Да ли је пропис преведен на неки службени језик Европске уније?

- Не.

8. Учешће консултаната у изради прописа и њихово мишљење о усклађености.

- /